

МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

УПРАВЛІННЯ ОСНОВНИМИ ФОНДАМИ
НА МАШИНОБУДІВНОМУ
ПІДПРИЄМСТВІ
(НА ПРИКЛАДІ ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО
ТОВАРИСТВА «ВІННИЦЬКИЙ ІНСТРУМЕНТАЛЬНИЙ
ЗАВОД»)

Виконав: студент 2 курсу, групи МОз-16ф
Джордж Белема Франклін Вальтер

Таблиця 1 – Мета, об'єкт, предмет та завдання магістерської кваліфікаційної роботи

Мета дослідження	удосконалення теоретичних, методичних та організаційних засад щодо управління основними фондами
Об'єкт дослідження	це процес управління основними фондами на промислових підприємствах
Предмет дослідження	сукупність теоретичних, методичних та організаційних засад щодо управління основними фондами на машинобудівних підприємствах (на прикладі ПАТ «Вінницький інструментальний завод»)
Завдання дослідження	<ul style="list-style-type: none"> – визначити поняття «основні фонди» з метою усунення проблеми типовості понятійного апарату; ідентифікувати основні проблеми, які впливають на управління основними фондами в сучасних ринкових умовах; – дослідити основні методи розрахунку амортизації на основні фонди виробничого призначення; – уточнити існуючі види основних фондів на підприємствах; – дослідити стан та перспективи розвитку машинобудування України; – проаналізувати діяльність, надати загальну характеристику ПАТ «Вінницький інструментальний завод» та оцінити стан і ефективність використання основних фондів; – розробити рекомендації з використання процедур аудиту під час перевірки основних фондів; – удосконалити методичні підходи щодо управління основними фондами на підприємстві.
Наукова новизна	<p><i>удосконалено:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – наукові підходи щодо системи управління основними фондами на підприємстві, які, на відміну існуючим, обґрунтовують перспективність розвитку основних фондів в контексті максимізації загальної вартості; <p><i>дістало подальший розвиток:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – теоретико-методичні засади стосовно контролю за основними фондами на підприємстві, які, на противагу існуючим аналогам, визначають важливість аудиту в загальній системі управління розвитком суб'єктів господарювання.

Таблиця 2 – Визначення дефініції "основні фонди (засоби)" в наукових джерелах

№ п/п	Джерело	Визначення
1	2	3
1	Бойчик І.	Основні засоби – це термін бухгалтерського обліку, синонім економічного поняття « необоротні матеріальні активи» (засоби виробництва, матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх у процесі діяльності або для здійснення адміністративних і соціальних функцій, що використовуються протягом тривалого періоду і поступово переносять свою вартість на продукцію у міру зношення); матеріальні цінності (виробниче майно), що споживається у виробничому процесі, тобто фізичний капітал.
2	Горбонос В.	Основні фонди - це засоби праці, які беруть участь у виробничому процесі впродовж декількох циклів, виконують одну й ту саму виробничу функцію і не змінюють натурально-речову форму, їх вартість переноситься конкретно працею на новостворений продукт, що виробляється частинами в міру спрацювання.
3	Гринчуцький В.	Основні фонди - це частина засобів виробництва, які діють у процесі виробництва протягом тривалого періоду часу, зберігають при цьому впродовж усього періоду натурально-речовинну форму і переносять свою вартість на продукцію по частинах у міру зносу у вигляді амортизаційних відрахувань.
4	Загородній А., Вознюк Г.	Основні фонди – матеріальні активи, які підприємство формує з метою використання їх у процесі виробництва чи постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних та соціально-культурних функцій і очікуваний термін корисного застосування яких перевищує рік.
5	Борисов А. Б.	Основні фонди – засоби праці виробничого та невиробничого призначення. Характерною особливістю основних фондів є участь в процесі виробництва тривалий час, протягом багатьох циклів, при збереженні основних властивостей і первинної форми, при цьому поступове зношування і їх вартість переноситься на продукцію, що виготовляється.
6	Гетьман О., Шаповал В.	Основні фонди – це засоби праці, що беруть участь у виробництві тривалий час (більше 365 днів), не змінюють своєї речовинної форми і переносять свою вартість на щойно виготовлений продукт частинами, по мірі їх зносу (шляхом амортизаційних відрахувань).
7	Бланк І.	Основні фонди – сукупність матеріальних активів в формі засобів праці, які багаторазово приймають участь в процесі виробничо-комерційної діяльності і переносять на продукцію свою вартість частинами.
8	Верхоглядова Н.	Основні фонди – це грошові кошти, інвестовані в основні фонди виробничого і невиробничого призначення.
9	Бутинець Ф.	Основні фонди – це матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він перевищує один рік).
10	Руденко Є.	Основні фонди підприємства – це сукупність матеріально-речових цінностей, що діють в натуральній формі протягом тривалого часу як у сфері матеріального виробництва, так і у невиробничій сфері.

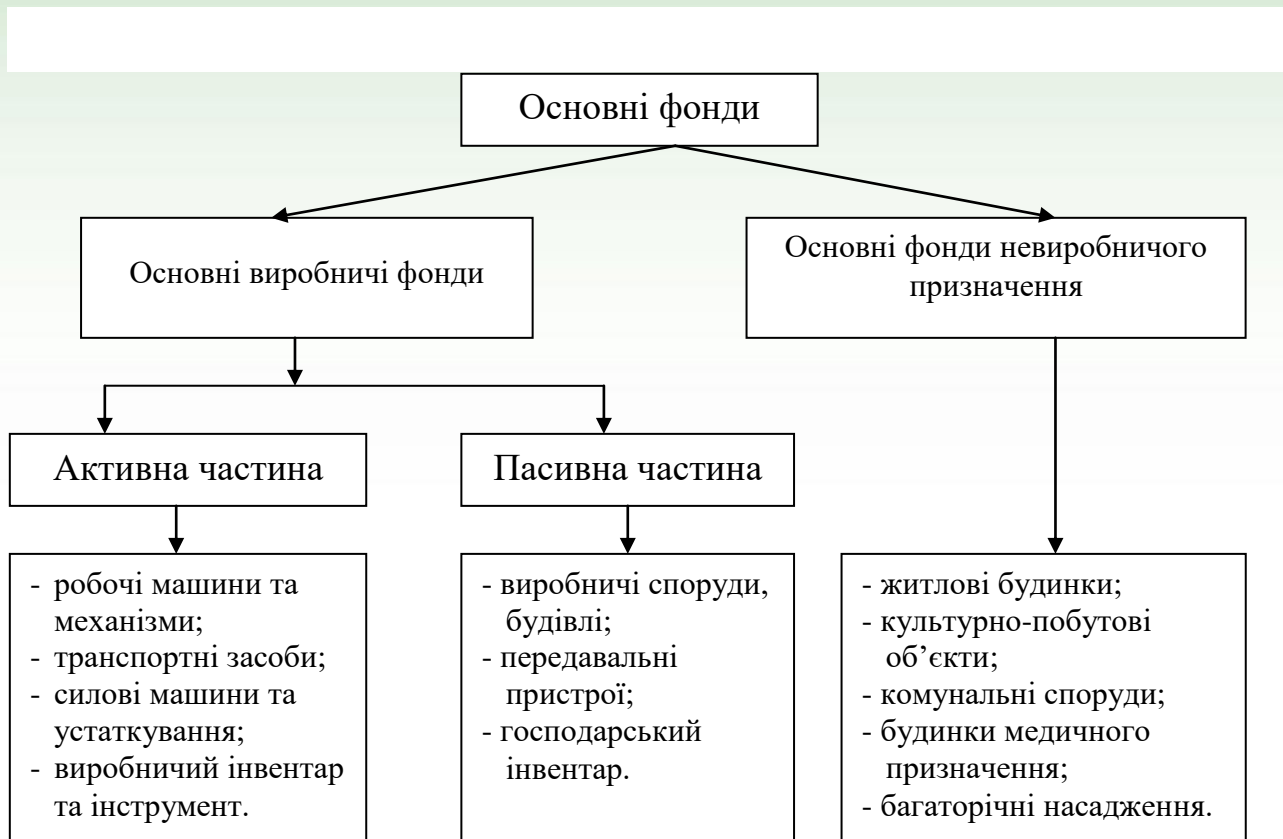

Рисунок 1 – Склад основних фондів підприємства

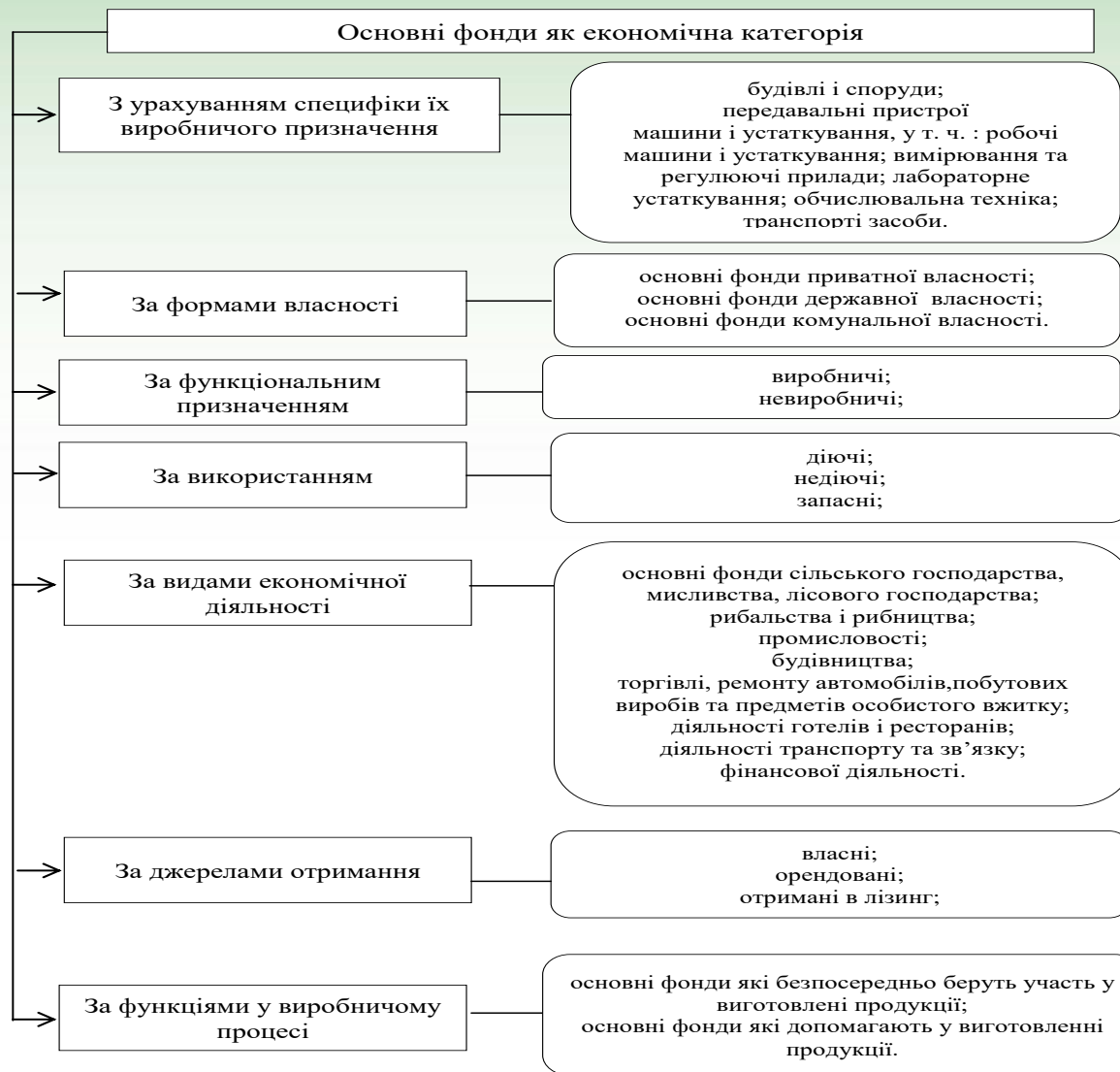

Рисунок 2 – Класифікаційні характеристики основних фондів

Рисунок 3 – Фактори впливу на активну частину основних фондів

Таблиця 3 – Основні підходи щодо оцінювання науковцями ефективності використання основних фондів підприємства

Автори	Підходи до оцінювання ефективності використання основних фондів (ОФ)
1	2
С. Покропивний, П. Круш, В. Подвійна	Наголошують дві підсистеми показників: 1) показники ефективності відтворення основних засобів; 2) показники використання основних засобів.
Н. Бондар	Наголошують на важливості чотирьох підсистем показників: 1) показники стану та руху основних засобів; 2) показники завантаження основних засобів; 3) показники технічного оснащення підприємства; 4) показники ефективності використання основних засобів.
В. Складенко та В. Прудніков	Виділяють чотири групи показників: 1) показники екстенсивного використання основних засобів; 2) показники інтенсивного використання основних засобів; 3) показники інтегрального використання основних засобів; 4) узагальнюючі показники використання основних засобів, які характеризують ремонтні аспекти використання основних засобів в цілому по підприємству.
В. Мацибора та В. Збарський	Виділяють три групи показників: 1) показники, які характеризують відтворення основних засобів, тобто їх технічний стан; 2) показники, які характеризують оснащеність підприємства основних засобів; 3) показники, які характеризують ефективність використання основних виробничих фондів підприємства.

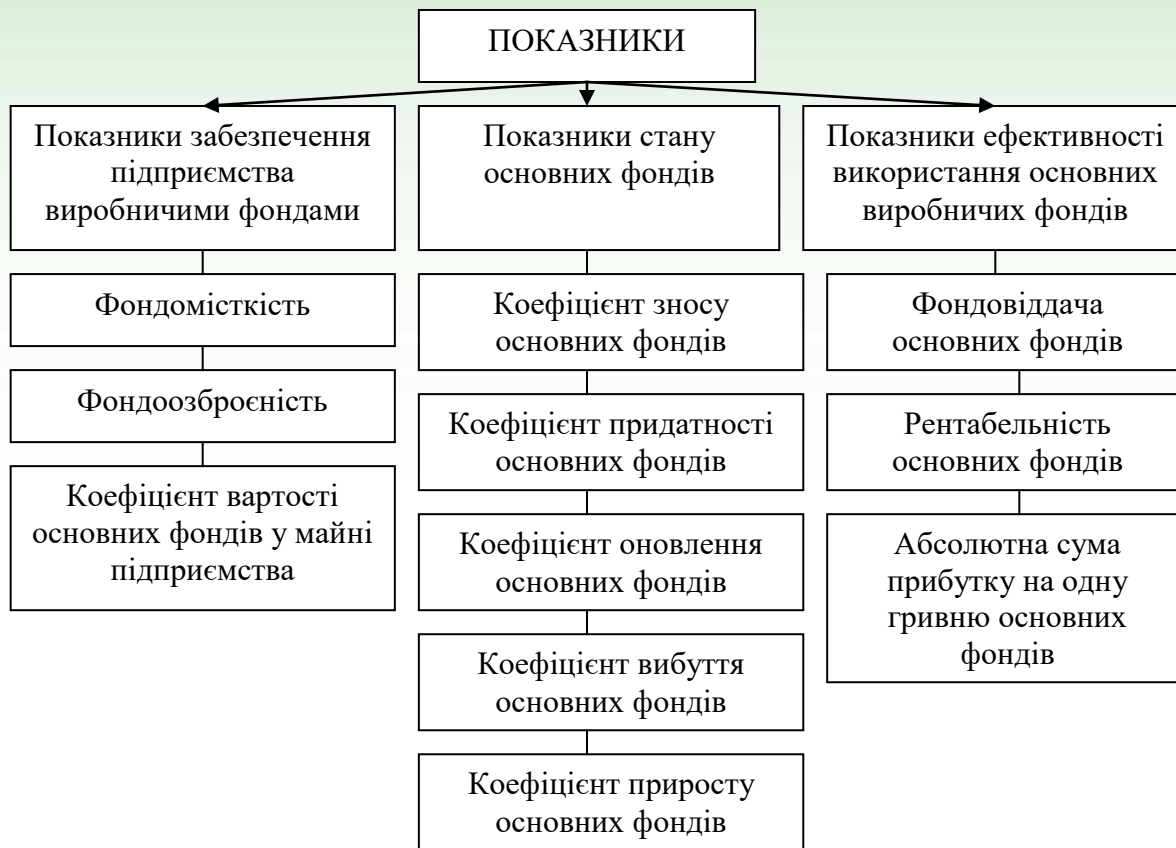

Рисунок 4 – Показники забезпечення, стану та ефективності використання основних фондів підприємства

Таблиця 4 – Переваги та недоліки існуючих методів амортизації

Метод амортизації	Переваги	Недоліки
Прямолінійний	Простота розрахунку амортизації, можливість рівномірного розподілу амортизації за кожним звітним періодом, що зручно для співставлення собівартості продукції, яка випускається, з доходами від реалізації. Доцільний до застосування щодо об'єктів, знос яких не залежить від обсягу виробництва (будівлі адміністративного призначення, виробничі цехи)	Не враховуються моральний знос об'єкта і чинник зростання витрат на ремонт по мірі їх експлуатації
Зменшення залишкової вартості	Упродовж перших років експлуатації об'єкта за допомогою нарахування амортизації накопичується значна сума коштів, необхідних для відновлення об'єктів основних фондів	Метод базується на порівняно складних математичних розрахунках і через це не є дуже зручним у використанні
Прискореного зменшення залишкової вартості	Упродовж перших років експлуатації об'єкта за допомогою нарахування амортизації накопичується значна сума коштів, необхідних для відновлення об'єктів основних засобів. Застосовують переважно у випадках, коли продуктивність обладнання в перші роки експлуатації вища, ніж у наступні.	Сума зносу часто не узгоджується ні з фактичним використанням об'єкта, ні з виготовленою продукцією
Кумулятивний	Упродовж перших років експлуатації об'єкта за допомогою нарахування амортизації накопичується значна сума коштів, необхідних для відновлення об'єктів основних засобів. Використовують, якщо продуктивність обладнання в перші роки експлуатації вища, ніж у наступні та у випадках швидкого морального старіння об'єкта	Сума зносу часто не узгоджується ні з фактичним використанням об'єкта, ні з виготовленою продукцією
Виробничий	Простота та раціональність розрахунку. Сума зносу узгоджується з виготовленою продукцією. Застосовують переважно у випадках, коли інтенсивність використання об'єкта впливає на його експлуатаційні властивості.	Неможливо або дуже складно визначити фактичний обсяг виробленої продукції з використанням того чи іншого активу

Таблиця 5 – Показники розвитку машинобудування

Показники	Роки					
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Індекси продукції машинобудування, % до попереднього року	115,4	96,7	86,4	79,4	85,9	102,0
Обсяг реалізованої продукції машинобудування, млн. грн.	130848	140539,3	113926,6	101924,7	115261,7	131351,8
Фінансові результати до оподаткування: машинобудування, млн. грн.	14637,6	13322,8	5526,9	-20501,5	-12651,6	1696,2
Рентабельність операційної діяльності: машинобудування,%	9,3	9,9	6,6	-2,4	3,4	8,0

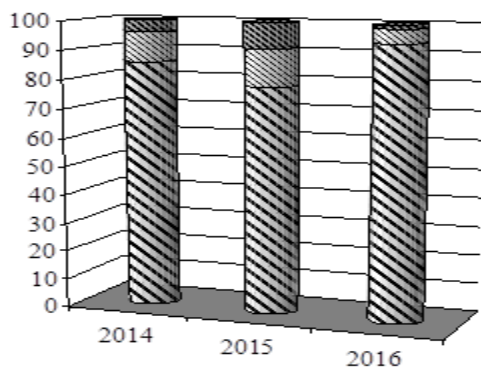
Таблиця 6 – Динаміка основних економічних показників діяльності ПАТ «Вінницький інструментальний завод»

Показники	Джерело	Роки			Відхилення:			
		2014	2015	2016	2015 від 2014 року		2016 від 2015 року	
					абсол. знач.	в %	абсол. знач.	в %
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції, тис. грн.	Ф № 2, р. 2000	11095	4351	3364	-6744	-60,78	-987	-22,68
2. Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	Ф № 2, р. 2050	8502	3610	2872	-4892	-57,54	-738	-20,44
3. Чистий прибуток (збиток), тис. грн.	Ф № 2, р. 2355	-788	-822	-1033	-34,0	4,31	-211,0	25,67
4. Загальний капітал, тис. грн.	Ф № 1, Р. 1300	25094	21365,5	17389,5	-3728,5	-14,86	-3976	-18,61
5. Власний капітал, тис. грн.	Ф № 1, р. 1495	15135	11604	7300,5	-3531	-23,33	-4303,5	-37,09
6. Чисельність промислово-виробничого персоналу, осіб	дані підприємства	141	54	10	-87	-61,7	-44	-81,48
7. Продуктивність праці	р.1 / р.6	78,69	80,57	336,4	1,88	2,39	255,83	317,53
8. Фонд оплати праці, тис. грн.	дані підприємства	2763,5	831,2	363,2	-1932,3	-69,92	-468	-56,3

Таблиця 7 – Склад основних фондів ПАТ «ВІЗ» (за залишковою вартістю), тис. грн.

Показник	Роки			Відхилення	
	2014	2015	2016	2014- 2015 pp.	2015- 2016 pp.
Будинки та споруди	16439	11504	6587	-8758	-4917
Машини та обладнання	1946	1244	342,5	-702	-901,5
Транспортні засоби	–	–	–	–	–
Інші	742	853,5	86,5	111,5	-767,0
Разом	19127	9778,5	7016	-9348,5	-2762,5

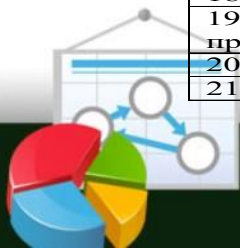
- ▨ Інші основні засоби
- ▨ Машини та обладнання
- ▨ Будинки, споруди та передавальні пристрої

**Рисунок 5 – Структура основних фондів ПАТ
«Вінницький інструментальний завод»**

Таблиця 8 – Показники забезпеченості, стану та використання основних фондів (ОФ) ПАТ «Вінницький інструментальний завод»

Показник	Код рядка (формула розрахунку)	Роки			Відхилення	
		2014	2015	2016	2015р. від 2014р.	2016р. від 2015р.
1	2	3	4	5	6	7
1.Середньорічна первісна вартість основних фондів	Ф № 1, р. 1011	33031	23840	11471,5	-9191	-12368,5
2.Залишкова вартість основних фондів	Ф № 1, р. 1010	19238	13603	7016	-5635	-6587
3.Знос основних фондів	Ф № 1, р. 1012	13793	10237	4455,5	-3556	-5781,5
4.Вартість введених в експлуатацію ОФ	дані підприємства	11	269	343	258	74
5.Вартість виведених з експлуатації ОФ	дані підприємства	2969	421	350	-2548	-71
6.Валюта балансу	Ф № 1, р. 1300	25094	21365,5	17389,5	-3728,5	-3976
7.Чистий дохід (виручка) від реалізації	Ф2 р. 2000	11095	4351	3364	-6744	-987
8. Валовий прибуток	Ф2 р. 2090	2593	741	492	-1852	-249
9.Середньообліково-ва чисельність працюючих	дані підприємства	141	54	10	-87	-44
10.Первісна вартість основних фондів на початок року	Ф1 р. 1011, кол. 3	33326	32736	14187	-590	-18549
11.Первісна вартість основних фондів на кінець року	Ф1 р. 1011, кол. 4	32736	14944	8756	-17792	-6188
12.Фондомісткість	р.1/р.7	2,977	5,479	3,410	2,502	-2,069
13.Фондоозброєність	р.1/р.9	234,262	441,481	1147,15	207,219	705,669
14.Коефіцієнт реальної вартості основних фондів у майні	р.2/р.6	0,767	0,637	0,403	-0,13	-0,234
15.Коефіцієнт зносу	р.3/р.1	0,418	0,429	0,388	0,011	-0,041
16.Коефіцієнт придатності	1 - Кз	0,582	0,571	0,612	-0,011	0,041
17.Коефіцієнт оновлення	р.4/р.11	0,003	0,018	0,039	0,015	0,021
18.Коефіцієнт вибуття	р.5/р.10	0,089	0,013	0,025	-0,076	0,012
19.Коефіцієнт приросту ОФ	(р.5-р.4) / р.1	0,089	0,006	0,001	-0,083	-0,005
20.Фондовіддача ОФ	р.7/р.1	0,336	0,183	0,293	-0,153	0,11
21.Рентабельність ОФ	р.8/р.1	0,079	0,031	0,043	-0,048	0,012

Основні проблеми управління основними фондами

Питома вага вартості основних фондів у структурі майна підприємства є недостатньою для нормального забезпечення виробничого процесу (значення показника 0,3 – є критичним для виробничого потенціалу підприємства).

Рівень зносу основних фондів підприємства є досить високим (майже 80 % протягом досліджуваного періоду), що свідчить про використання на підприємстві переважно застарілого устаткування та обладнання, що, звичайно ж, впливає на ефективність виробничого процесу на підприємстві та свідчить про

Рівень введення в експлуатацію нових основних фондів є досить низьким, що свідчить про незначні капітальні вкладення підприємства в оновлення технічної бази підприємства. Такий низький рівень фінансування оновлення основних фондів, поряд з високим ступенем зносу основних засобів спричиняє зниження конкурентоспроможності продукції підприємства та потребує розробки заходів з

Зниження рівня фондоозброєності, що свідчить про недостатню забезпеченість працівників підприємства основними виробничими фондами.

Рисунок 6 – Основні проблеми управління основними фондами

Рисунок 7 – Модель розвитку промисловості на основі концептуально-стратегічного підходу

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!!!

